

Rok 2017 w Towarzystwie Inicjatyw Twórczych „ę” pozwolił nam kontynuować rozpoczęte wcześniej inicjatywy, ale też rozwijać się w nowych kierunkach i eksperymentować.

Połączyliśmy dotychczasowe doświadczenia z obszaru działań na rzecz osób starszych oraz związane z inkubowaniem projektów – w największym projekcie dotyczącym innowacji społecznych. W październiku nasze działania dotyczące rozwoju innowacji społecznych zaprezentowaliśmy na międzynarodowej konferencji „Opening up to an era of social innovation” w Lizbonie przed ponad 800-osobową publicznością.

W 2017 roku świętowaliśmy 10-lecie „Seniorów w akcji”. Przez 10 lat trwania konkursu zebraliśmy wiele doświadczeń, refleksji i praktycznych narzędzi przydatnych w działaniach wspierających aktywność osób starszych i współpracę międzypokoleniową. Wokół programu zbudowała się społeczność blisko 500 animatorów z różnych pokoleń, którzy działają w swoich miejscowościach. Z okazji 10-lecia wydałiśmy publikację zbierającą nasze doświadczenia i pokazującą metody działania, a przede wszystkim ludzi: animatorów młodych i starszych, którzy współtworzą ten program i wnoszą do niego swoje pomysły i refleksje.

Udostępniłiśmy także „Archipelag Pokoleń” – nasz najnowszy, bezpłatny kurs e-learningowy dotyczący współpracy międzypokoleniowej, stworzony przez polskich i zagranicznych ekspertów. W kursie może wziąć udział każdy, kto interesuje się tą tematyką. Podsumowując doświadczenia działań międzypokoleniowych zaprosiłiśmy wszystkich zainteresowanych na konferencję: „Archipelag Pokoleń. Świat zmieniają ludzie z pasją!”.

Kontynuowaliśmy nasze działania w obszarze edukacji medialnej. Wzięliśmy udział w konferencji Media Meets Literacy (MML) w Sarajewie, gdzie dzielili się naszym wieloletnim doświadczeniem w prowadzeniu projektów edukacji medialnej. A w Warszawie byliśmy organizatorem Medialnej Edukacji – konferencji zrealizowanej wspólnie z Pełnomocnikiem ds. Edukacji Kulturalnej.

Nasi latający Animatorzy Kultury odwiedzili dziesiątki miejsc kultury w całej Polsce i poza nią. Prowadziłiśmy szkolenia, debaty, wspieraliłiśmy kadry kultury w otwieraniu się na zmiany.

11

Zrealizowaliśmy 11 projektów społecznych

80

Rozpoczęliśmy inkubację ponad
80 projektów społeczno-kulturalnych

25

Współpracowaliśmy z 25 partnerami

Partnerzy

- ✓ Fundacja Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych
- ✓ Stowarzyszenie BORIS,
- ✓ Stowarzyszenie CAL,
- ✓ Fundacja Civis Polonus,
- ✓ Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności,
- ✓ NGO.pl,
- ✓ Instytut Stosowanych Nauk Społecznych UW,
- ✓ Mazowiecki Instytut Kultury,
- ✓ European Cultural Foundation (Holandia),
- ✓ Linking Generations Northern Ireland – Beth Johnson Foundation (Wielka Brytania);
- ✓ Kreisau Initiative (Niemcy),
- ✓ ZEMOS98 (Hiszpania),
- ✓ British Film Institute (Wielka Brytania),
- ✓ MODE Istanbul (Turcja),
- ✓ Les Tetes de l'Art (Francja),
- ✓ Fanzingo (Szwecja), Kurziv (Chorwacja),
- ✓ Here to Support (Holandia),
- ✓ Fundacja Evens,
- ✓ Związek Ukraińców w Polsce,
- ✓ Fundacja Ogród Marzeń,
- ✓ Stowarzyszenie Homo Faber,
- ✓ Centrum Cyfrowe,
- ✓ Zachęta – Narodowa Galeria Sztuki

usługi dla kultury

DOBRE POMYSŁY

W 2017 roku tworzyliśmy produkty i innowacyjne usługi na zamówienie instytucji kultury, miast i firm. Rozwijaliśmy i przekazywaliśmy naszą wiedzę oraz doświadczenie z zakresu usług dla osób starszych.

– W ramach współpracy z Urzędem Miasta St.

Warszawy stworzyliśmy Program Rozwojowy dla

Warszawskich Rad Seniorów. Celem programu było wsparcie rozwoju warszawskich dzielnicowych rad seniorów i Warszawskiej Rady Seniorów oraz budowanie partnerskiej współpracy rad seniorów z samorządem lokalnym i jednostkami Urzędu m. St. Warszawa. Ważnym komponentem programu były szkolenia (spotkania/warsztaty). Ich celem było merytoryczne wzmocnienie członków rad seniorów i urzędników. Zakres szkoleń w programie to: 160 godzin szkoleniowych. Uczestnikami byli wskazani przez DRS członkowie 15 dzielnicowych rad seniorów. Szkoliliśmy członków rady w takich tematach jak: funkcje rad seniorów, zarządzanie pracą rad seniorów, współpraca i potrzeby seniorów oraz partycypacja publiczna.

- Braliśmy aktywny udział w Kongresie Srebrna Gospodarka organizowanym przez Stowarzyszenie Pomocy Ludziom Starszym i Niepełnosprawnym z Krakowa oraz podczas Śląskiego Forum Rad Seniorów w Katowicach.
- W 2017 roku kontynuowaliśmy realizację programu „Laboratorium Jakości Życia” we współpracy z firmą Sanofi. W ramach naszych działań oferujemy innowacyjny program wolontariatu pracowniczego, w którym pracownicy firmy mogą w aktywny i twórczy sposób włączyć się w działania animatorów kultury i międzypokoleniowych grup.
- Dla spółki Altkom Akademia S.A. przygotowaliśmy zestaw materiałów metodycznych do pracy z osobami starszymi.
- Na zlecenie Centrum Inicjatyw Senioralnych pracowaliśmy z jego zespołem nad nową strategią działań z osobami starszymi.

Kontynuowaliśmy współpracę z instytucjami i organizacjami kultury. Prowadziliśmy działania badawcze, konsultacyjne, szkoliliśmy z nowych narzędzi i sposobów pracy.

- Dla grupy absolwentów programu Study Tours to Poland Fundacji Borussia przeprowadziliśmy warsztaty dotyczące rozwoju projektów społecznych.
- Dla Legnickiego Centrum Kultury przeprowadziliśmy badanie pilotażowe chórów skupionych w środowisku wokół festiwalu Legnica Cantat.
- Na rzecz Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy w Jarocinie przeprowadziliśmy konsultacje społeczne w zakresie nowej siedziby Biblioteki oraz opracowaliśmy raport.
- Instytucje kultury z województwa mazowieckiego na rzecz Mazowieckiego Instytutu Kultury szkoliliśmy z zakresu Aplikacji mobilnych w kulturze.
- Dla Narodowego Centrum Kultury przygotowaliśmy szkolenie w zakresie „wolontariatu w kulturze”
- Razem z Miastem St. Warszawy i pod patronatem pełnomocnika ds. edukacji kulturalnej – zrealizowaliśmy konferencję „Medialna Edukacja Warszawy” dla środowiska edukatorów, animatorów i nauczycieli z Warszawy dbając o jak najwyższą jakość merytoryczną
- Wspólnie z Fundacją Archeologii Fotografii opracowaliśmy i przeprowadziliśmy cykl działań warsztatowych dla grup międzypokoleniowych oraz wspólną wystawę wokół projektu „Żywe archiwa – cykl wystaw fotograficznych”.

Spółka Dobre Pomysły „ę” to przedsiębiorstwo społeczne. Zajmujemy się innowacjami społecznymi. Projektujemy i realizujemy procesy rozwoju pracowników, usług, produktów i przestrzeni pod kątem relacji z lokalnymi społecznościami oraz uwzględnieniem potrzeb różnych grup wiekowych. Oferujemy szyte na miarę usługi dla biznesu, samorządów i instytucji. Wspieramy je w kształtowaniu wpływu społecznego. Zyski z naszej działalności są reinwestowane w realizowanie projektów społecznych przez Towarzystwo Inicjatyw Twórczych „ę”.

USŁUGI DLA LUDNOŚCI

Uniwersytety Trzeciego Wieku dla społeczności (UTW dla społeczności)

- # UTW
- # wolontariat
- # społeczność lokalna
- # działania lokalne

utw.seniorzywakcji.pl

co? To ogólnopolski projekt realizowany od 2013 roku, który objął do tej pory 50 Uniwersytetów trzeciego wieku (UTW). Celem projektu jest rozwój idei wolontariatu na UTW i promocja działań osób starszych dla społeczności lokalnych.

po co? Projekt otwiera uniwersytety trzeciego wieku na swoje społeczności. Z jednej strony rozwija wolontariat wśród słuchaczy i słuchaczek tych instytucji, z drugiej strony promuje te instytucje wśród społeczności i zmienia postrzeganie osób starszych – pokazuje, że osoby starsze poprzez swoją aktywność mają istotny wkład w rozwój swoich miejscowości..

jak? W każdej edycji projektu współpracujemy z 10 UTW. Każdy z UTW wysyła na warsztaty tzw. trójkę inicjatywną, która otrzymuje wiedzę na temat budowania grupy wolontariatu i prowadzenia działań społecznych. Każda z tworzących się grup wolontariatu otrzymuje również wsparcie animatora/animatorki, który/która na miejscu wspomaga „trójkę inicjatywną” w implementowaniu poznanych narzędzi w praktyce. Grupy otrzymują również minigrant na przeprowadzenie pierwszego działania społecznego w swoich miejscowościach.

W 2017 roku przeprowadzono ewaluację czterech edycji projektu. Jednoznacznie wynika z niej, że projekt spełnia swoją funkcję – utworzone grupy wolontariatu w większości

wciąż działają, swoje działania kierują do różnorodnych grup społecznych i świadomość o potrzebie działania społecznego wzrasta. Również badania jakościowe, skupiające się na pojedynczych przypadkach grup wolontariatu, pokazują, że grupy oprócz budowania wolontariatu, przyczyniają się do ściślejszej integracji członków i członkiń grupy oraz wpływają na ich lepsze samopoczucie.

Więcej o ewaluacji:

<http://utw.seniorzywakcji.pl/wp-content/uploads/2018/05/ARTYKU%C5%81-PODSUMOWUJ%C4%84CY-BADANIE-PROJEKTU.pdf>

gdzie? Polska

kiedy?

Cały rok (IV edycja: listopad 2016 – październik 2017; V edycja: listopad 2017 – październik 2017)

finansowanie

Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności (Program: „Uniwersytety Trzeciego Wieku – Seniorzy w Akcji”)

Partnerzy

Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności

koordynacja

Marcin Górecki

Warszawa Lokalnie. Sieć animatorów warszawskich „Stołeczni- Społeczni“

- # partycypacja społeczna i obywatelska
- # aktywność społeczna i obywatelska
- # kapitał społeczny
- # sąsiedztwo

warszawalokalnie.waw.pl

co? Sieć animatorów warszawskich „Stołeczni-Społeczni” w ramach pilotażowego projektu “Warszawa Lokalnie” powstała, aby wspierać aktywność mieszkańców. W każdej dzielnicy animator/animatorka pomaga mieszkańcom w podejmowaniu inicjatyw i działaniach na rzecz społeczności lokalnych.

po co? Głównym celem projektu jest – poprzez wsparcie aktywności obywatelskiej i oddolnych działań obywatelskich – zwiększenie udziału mieszkańców w działaniach na rzecz swojego otoczenia z wykorzystaniem dostępnych narzędzi partycypacji społecznej i obywatelskiej (m.in. budżet partycypacyjny, inicjatywa lokalna).

jak? Dwadzieścioro aktywnych, działających na rzecz lokalnych społeczności mieszkańców Warszawy dostało merytoryczne i organizacyjne wsparcie (warsztaty, szkolenia, tutoring, superwizje, konsultacje, loty Latających Animatorów). Powstała sieć wymieniających się wiedzą i doświadczeniami animatorów dzielnicowych, którzy m.in. doradzają mieszkańcom, jak korzystać z narzędzi partycypacji i inicjować działania. Pomagają także w znalezieniu partnerów do społecznych przedsięwzięć – w tym celu nawiązali lub rozwinęli współpracę z lokalnymi organizacjami, instytucjami i firmami.

Korzystając z merytorycznego, organizacyjnego i finansowego wsparcia w ramach „Bonusów na projekt”, zrealizowali pięć projektów na działania lokalne: serię spotkań z gramami podwórkowymi w Ursusie, cykl spotkań wspomnieniowych połączonych z pokazem filmu „Dyrygent” (wyświetlanym na ścianie bloku) na Targówku, cykl rodzinnych warsztatów artystycznych na Mokotowie, dwa

prorowadzone przez migrantki z Ukrainy i Turcji warsztaty kulinarne na Bemowie, a także cykl warsztatów wokół książek obrazkowych dla rodziców i dzieci na Ursynowie.

Stołeczni-Społeczni spotykali się z mieszkańcami lub uczestniczyli w spotkaniach na rzecz mieszkańców ponad 500 razy.

Zorganizowaliśmy cztery Generatory pomysłów – kreatywne warsztaty dla mieszkańców Warszawy, podczas których wypracowywali i dopracowywali swoje pomysły na rozwiązania służące lokalnym społecznościom. Projekty, które były efektem warsztatów przy wsparciu Stołecznych-Społecznych zostały zgłoszone do budżetu partycypacyjnego lub inicjatywy obywatelskiej.

gdzie? Warszawa

kiedy?

kwiecień 2016–grudzień 2018

partnerzy

Fundacja Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych, Stowarzyszenie BORIS, Stowarzyszenie CAL, Fundacja Civis Polonus

finansowanie

Urząd Miasta Stołecznego Warszawy

koordynacja

Urszula Engelmayer

Tu zaczyna się Warszawa

Seniorzy w akcji. Inkubator + dotacje

- # aktywność społeczna osób dojrzałych
- # budowanie oddolnej oferty kulturalnej
- # nieformalna edukacja animatorów kultury
- # partnerstwo lokalne
- # przełamywanie stereotypów związanych z wiekiem
- # sieciowanie organizacji
- # tworzenie sieci społecznych
- # współpraca międzypokoleniowa
- # współpraca ze społecznością lokalną
- # wspieranie lokalnych liderów
- # inkubacja pomysłów

co? To ogólnopolski program realizowany od 2008 roku. Dzięki formule inkubatora osoby w wieku 60+ przekształcają swoje pomysły w projekty społeczne, wprowadzając pozytywne zmiany w życie swoich rówieśników i w społecznościach. Do udziału w programie zapraszamy także osoby do 35. roku życia, chcące wspierać działania międzypokoleniowe.

Od marca 2016 r. w ramach programu działa Klub Ambasadorów, który zrzesza ponad 20 absolwentów 60+ z całej Polski, aktywnie działających w swoich społecznościach. Członkowie Klubu uczestniczą w organizowanych przez nas warsztatach, konferencjach, stanowią ważny głos doradczy w rozwijaniu programów Towarzystwa Inicjatyw Twórczych „ę”, angażując się we współpracę z mediami przy realizacji kampanii edukacyjnych i społecznych. Spotkania Klubu Ambasadorów są okazją do wymiany doświadczeń ze współpracy z lokalną społecznością i samorządem, aktywności osób starszych i współpracy międzypokoleniowej.

po co? Odpowiadamy na wyzwania związane ze starzeniem się polskiego społeczeństwa. Stwarzamy warunki do budowania partnerskich relacji międzypokoleniowych, opartych na otwartości, wzajemnym słuchaniu i uczeniu się. Przełamujemy stereotypy związane z wiekiem, budujemy silne społeczności lokalne.

jak? Program “Seniorzy w akcji” to ponad 328 przykładów pozytywnej zmiany społecznej. Od

początku, czyli od ponad dziesięciu lat, zmienia stereotypy myślenia o starości. Wzmacnia aktywność seniorów – osoba starsza jest w programie pomysłodawcą, ekspertem, osobą aktywną i wspierającą innych. Promujemy i wspieramy międzypokoleniowość, bo dzięki niej mobilizujemy lokalne zasoby, uruchamiamy połączenia między różnymi ludźmi i organizacjami, co jest jednym ze wskaźników budowania kapitału społecznego. Projekt pozwala poznać zarówno starszym, jak i młodym uczestnikom poznać się nawzajem, zrozumieć zawitości pojęć, priorytetów i perspektyw kolejnych pokoleń – oddolne działania podejmowane w ramach projektów uruchamiają połączenia między różnymi ludźmi i ich możliwościami, oswaja starość i pozwala bliżej poznać osoby starsze, pokazuje, jak budować relacje oparte na szacunku; daje seniorom poczucie sprawczości. W wyniku działań zmienia się lokalna rzeczywistość, seniorzy stają się liderami, realizują konkretne działania, wspierają inne grupy – to doświadczenie jest ogromnym kapitałem.

gdzie? Polska

kiedy? luty 2017–lipiec 2018

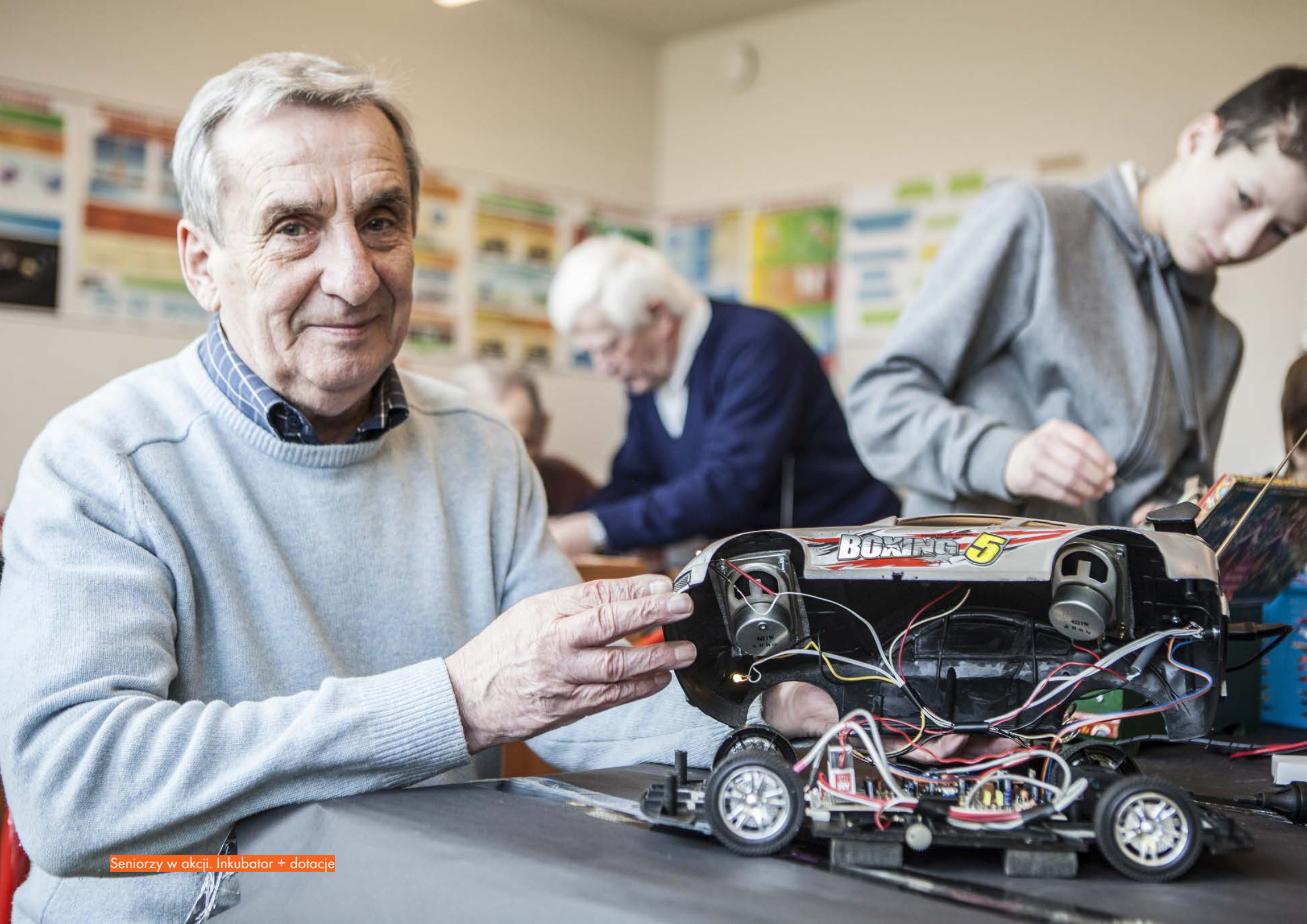
partnerzy NGO.pl

finansowanie

Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności

koordynacja

Maria Adamiec

Seniorzy w akcji. Inkubator + dotacje

Laboratorium Jakości Życia. Wolontariat Sanofi

- # wolontariat kompetencyjny
- # działania międzypokoleniowe
- # wsparcie oddolnych działań animatorów kultury
- # wolontariat pracowniczy
- # dzielenie się wiedzą i umiejętnościami
- # inkubacja pomysłów

co? Ideą programu jest łączenie projektów o tematyce międzypokoleniowej, realizowanych przez animatorów z Towarzystwa Inicjatyw Twórczych „ę” z wolontariuszami Sanofi. Towarzystwo „ę” stworzyło autorski program wolontariatu pracowniczego dla firmy Sanofi i objęło opieką merytoryczną jego realizację. Wsparło pięć zwycięskich projektów i ich pomysłodawców poprzez udzielenie im stypendium/grantów na realizację działań przy udziale wolontariuszy Sanofi.

po co? Najważniejszym celem programu jest wspieranie nowatorskich projektów absolwentów Towarzystwa Inicjatyw Twórczych „ę” z połączeniem kompetencji i chęci pracowników Sanofi, którzy mają możliwość zaangażowanie się w wolontariat pracowniczy.

jak? W ramach programu animatorzy przy wsparciu wolontariuszy z Sanofi zrealizowali pięć nowatorskich projektów włączających w działania przedstawicieli różnych pokoleń.

gdzie?

Warszawa

kiedy?

sierpień 2016–lipiec 2017

partnerzy

Spółka Dobre Pomysły „ę”

finansowanie

Sanofi

koordynacja

Dagmara Gortych

wsparcie merytoryczne:
Zuza Sikorska-Borowska

GENERATOR INNOWACJI. Sieci wsparcia

- # innowacje społeczne
- # osoby starsze, zależne
- # opiekunowie osób zależnych
- # oddolne działania na rzecz zmiany świata
- # sprytne rozwiązania
- # inkubacja pomysłów

co? Uruchomienie w lokalnych środowiskach potencjału sieci społecznych (jak pomoc sąsiedzka, wolontariat, samopomoc) na rzecz poprawy jakości życia osób starszych z ograniczoną samodzielnością, a także ich opiekunów. Wspieramy nowatorskie rozwiązania skupione na animacji środowisk lokalnych, sąsiedzkich, co pozwala uruchomić zasoby, kreatywność i pomysły unikalne dla danych społeczności. Inkubujemy pomysły, które dają możliwość ich skalowania, przenoszenia do innych wsi czy miast. W proces projektowania i wdrażania rozwiązań są aktywnie włączone osoby starsze i ich opiekunowie jako przyszli użytkownicy i zarazem eksperci od własnych potrzeb.

po co? Chcemy aby osoby starsze mogły godnie starzeć się w swoim miejscu zamieszkania, decydować o formach aktywności i opieki. Wierzymy, że wiek, niesprawność czy choroba nie powinny prowadzić do osamotnienia. Szacuje się, że ponad 1,3 miliona osób starszych potrzebuje opieki. Ciężar opieki spada w głównej mierze na rodzinę. Istniejące rozwiązania instytucjonalne już dziś nie wystarczają. Problem wielu rodzin jest nie tylko ich zmartwieniem, ale społecznym wyzwaniem. By mu sprostać, potrzebujemy szybko znaleźć dobre rozwiązania.

jak? W 2017 roku uruchomiliśmy nabór do inkubatora. Otrzymaliśmy ponad 160 pomysłów na podniesienie jakości życia osób starszych zależnych. W efekcie kolejnych wyborów, twórczych warsztatów, pogłębionych badań nad każdym pomysłem – wybraliśmy 37 projektów, które zaprosiliśmy do inkubatora. Przez ostatnie miesiące każdy z zespołów pracował nad rozwojem pomysłu razem z tutorami, ekspertami i badaczami. Rok zakończył się złożeniem dopracowanych koncepcji do przetestowania.

gdzie? Polska

kiedy?

wrzesień 2016 – czerwiec 2019

partnerzy

Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności;
Rzecznik Praw Obywatelskich (patronat honorowy)

finansowanie

Projekt GENERATOR INNOWACJI. SIECI WSPARCIA jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

koordynacja

Katarzyna Samecka/Katarzyna Polak

Archipelag Pokoleń. Kadry Kultury

- # dialog międzypokoleniowy
- # wsparcie kadr kultury
- # działania animacyjno-edukacyjne
- # kurs on-line
- #włączanie seniorów
- #otwieranie się instytucji kultury na nowe grupy odbiorców
- # współpraca międzypokoleniowa
- # współpraca
- #spójność społeczna

co? Interaktywny program edukacyjny dla kadr kultury – osób chcących rozwijać kompetencje w zakresie realizacji i projektowania działań animacyjno-edukacyjnych dla osób starszych i grup międzypokoleniowych.

po co? Coraz więcej instytucji kultury próbuje dotrzeć do osób starszych. Jednak często oferta ta jest mało nowatorska, jej adresatami są najaktywniejsi seniorzy, mało jest działań międzypokoleniowych, czy włączających seniorów w projektowanie wydarzeń kulturalnych. Tymczasem inwestycja w działania międzypokoleniowe to wzmocnienie kapitału społecznego. Z drugiej strony w wielu instytucjach kultury dominuje konwencjonalne podejście i lęk przed eksperymentem animacyjno-społecznym, a animatorom potrzeba kompetencji do pracy z osobami wykluczonymi społecznie i pomysłów na działania międzypokoleniowe.

Celem projektu było przygotowanie menedżerów i menedżerki kultury do pracy z osobami starszymi i młodzieżą. Pracownicy i dyrektorzy muzeów, domów kultury, organizacji pozarządowych z Mazowsza mieli okazję do refleksji nad potrzebą włączania działań międzypokoleniowych w instytucjonalne ramy, plany i strukturę. Zależało nam na tym, by uczestnicy programu – przedstawiciele mazowieckich instytucji kultury – poznawali trendy w działaniach międzypokoleniowych, potrafili diagnozować potrzeby odbiorców, odkryli różne sposoby na docieranie z ofertą kulturalną do grup międzypokoleniowych.

jak? W trakcie projektu uczestnicy poznawali metody pracy animacyjnej wykorzystującej nowe technologie i dziedzictwo jako łącznik między pokoleniami. Praca projektowa opierała się na modelu uczenia się poprzez praktykę i uczenia się w procesie grupowym, tutoringu oraz warsztatów. Ponadto, uczestnicy projektu mieli za zadanie zrealizować w ramach swoich

instytucji/organizacji projekty międzypokoleniowe, czerpiące z wiedzy i doświadczeń zdobytych podczas Archipelagów. Zgodnie z założeniem kursu, uczestnikami lokalnych działań były osoby w różnym wieku, w tym także seniorzy, którzy wspierali pracowników kultury w testowaniu zaproponowanych narzędzi działań animacyjno-edukacyjnych.

kiedy?

kwiecień 2016 – październik 2017

partnerzy

Mazowiecki Instytut Kultury

finansowanie

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

koordynacja

Maria Klaman; wsparcie merytoryczne:
Marta Białek-Graczyk

archipelagpokolen-kadrykultury.e.org.pl

Archipelag Pokoleń. Kurs praktyk międzypokoleniowych dla animatorów i edukatorów

- # inkubacja pomysłów
- # kurs e-learningowy
- # tworzenie praktycznych narzędzi
- # wymiana wiedzy
- # działania międzypokoleniowe
- # współpraca międzynarodowa

co? Od dziesięciu lat pracujemy z osobami starszymi i grupami międzypokoleniowymi. Pragniemy dzielić się doświadczeniem i przekazywać wypracowane przez nas metody pracy osobom zainteresowanym rozwijaniem się w tym obszarze. Działania skierowane są do pracowników instytucji kultury, nauczycieli i edukatorów oraz trenerów i animatorów.

po co? Starzenie się polskiego społeczeństwa sprawia, że musimy na nowo zaprojektować wiele usług: mieszkania, transport, edukację, opiekę, życie sąsiedzkie. Ważne jest, aby w procesie tych zmian uwzględniać potrzeby i czerpać z zasobów wszystkich pokoleń. Wspieramy ten szerszy proces, przygotowując praktyków, animatorów do pracy z różnymi grupami wiekowymi. Pokazujemy, że warto inwestować w działania międzypokoleniowe jako narzędzie rozwiązywania problemów społecznych np. samotności osób starszych, poczucia braku bezpieczeństwa w społecznościach czy problemów wychowawczych i edukacyjnych młodzieży.

jak? Zbudowaliśmy społeczność animatorów i edukatorów zainteresowanych prowadzeniem działań międzypokoleniowych. Poznaliśmy zagraniczne doświadczenia i dobre praktyki w rozwijaniu działań międzypokoleniowych.

Przygotowaliśmy materiały edukacyjne dostępne dla wszystkich zainteresowanych na otwartych licencjach. W oparciu o wymianę doświadczeń animatorów z Polski, Niemiec i Wielkiej Brytanii opracowaliśmy kurs online skierowany do praktyków zainteresowanych prowadzeniem działań międzypokoleniowych. Powstał także podręcznik prezentujący przykłady ciekawych inicjatyw łączących pokolenia oraz scenariusze pomocne w prowadzeniu spotkań i warsztatów.

gdzie?

Polska, Niemcy, Wielka Brytania

kiedy?

wrzesień 2015 – październik 2017

partnerzy

Linking Generations Northern Ireland – Beth Johnson Foundation (UK); Kreisau Initiative (Niemcy)

finansowanie

Erasmus +

koordynacja

Noemi Gryczko

Archipelag Pokoleń. Wsparcie wolontariatu osób 55+

- # inkubacja pomysłów
- # wolontariat 55+
- # działania lokalne
- # ambasadorzy wolontariatu
- # seniorzy na rzecz instytucji kultury

co? To projekt, w którym tworzymy przestrzeń dla rozwoju wolontariatu kompetencyjnego osób 55+ w naszej organizacji i w warszawskich instytucjach kultury, m.in. teatrach i muzeach.

po co? Cel projektu to przygotowanie zespołu trzydziściorga wolontariuszy 55+ do pracy społecznej w obszarze kultury dla społeczności lokalnej Warszawy i wspólnie z nią. To także wypracowanie i przetestowanie modelu stałej współpracy Towarzystwa Inicjatyw Twórczych „ę” ze starszymi wolontariuszami.

Uczestnicy projektu nabyli ważne umiejętności związane z realizacją projektów społecznych, produkcją i promocją wydarzeń kulturalnych, poznali specyfikę pracy w organizacjach pozarządowych oraz w warszawskich instytucjach kultury. Dzięki cyklicznym spotkaniom programowym, a także integracyjnym zacieśniały się więzi, przyjaźnie i znajomości.

jak? Z grona uczestników naszych warszawskich działań wyłoniła się grupa dziesięciu osób 55+, która stanowi grupę inicjatywną wolontariatu 55+ w naszej organizacji. Osoby te tworzą zespół ambasadorów wolontariatu i mentorów rówieśniczych – docierających do nowych wolontariuszy i wprowadzających ich do naszej organizacji i działań projektu. W ramach projektu pozyskaliśmy nowych wolontariuszy 55+, którzy włączyli się w realizację projektów wolontariackich. Równolegle tworzyliśmy przestrzeń do wymiany doświadczeń pomiędzy pracownikami instytucji

kultury (Muzeum Chopina/Narodowy Instytut Fryderyka Chopina, Uniwersytet Warszawski, Teatr Studio, Narodowe Archiwum Cyfrowe, Muzeum Warszawy, Muzeum Sztuki Nowoczesnej, Dom Spotkań z Historią, Zachęta – Narodowa Galeria Sztuki), chcących włączać osoby starsze w swoje działania. Program projektu był dopasowany do potrzeb i pasji wolontariuszy. Uczestnicy brali udział w warsztatach twórczych, seminariach, wizytach w instytucjach kultury. Projekty, które realizowali, to efekt wspólnej pracy uczestników Archipelagu Pokoleń.

kiedy?

luty 2016 – listopad 2017

partnerzy

Instytut Stosowanych Nauk Społecznych UW

finansowanie

M. st. Warszawa

koordynacja

Damian Kalita; wsparcie merytoryczne:
Beata Tokarz-Kamińska

Polska Lab

- # medialne laboratorium
- # aktywizacja młodzieży
- # nowe media i technologie
- # zmiany społeczne w mieście
w średniej wielkości miastach Polski

co? Polska Lab to miejskie laboratorium medialno-obywatelskie łączące potencjał lokalnych organizacji pozarządowych pracujących z młodzieżą, miejskich aktywistów i ekspertów z dziedziny nowych mediów i nowych technologii. Laboratoria odwołują się do problemów i zagadnień związanych z życiem średniej wielkości miasta; aktywizują młodych ludzi (w wieku gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym), tak by włączali się w proces zmiany w swoim mieście – z wykorzystaniem naturalnych dla nich narzędzi: nowych mediów i technologii.

jak? W wybranych w otwartym naborze miejscowościach (Przemysł, Jarocin) zorganizowaliśmy laboratoria medialne, czyli tygodniowe warsztaty medialne dla młodzieży. Używając nowych technologii jako narzędzia, twórczo pracowaliśmy nad diagnozą zgłaszanych przez młodych ludzi problemów społecznych, związanych z życiem miasta i jego mieszkańców. Daje to młodzieży możliwość krytycznego i analitycznego spojrzenia na miejsce, w którym żyje, a także wyrażenia swojego zdania i odczuć z nim związanych. Wypracowaliśmy nową metodologię i scenariusze działań, daliśmy możliwość ich testowania. W Przemysłu pracowaliśmy razem ze Związkiem Ukraińców w Polsce nad filmami, które prezentowały odczucia młodych mieszkańców miasta związane z przynależnością do mniejszości narodowej i intensyfikacją nastrojów ksenofobicznych. W Jarocinie z kolei z Fundacją Ogród Marzeń młodzi pracowali nad tematem braku miejsca spotkań.

po co? Celem projektu jest zwiększenie świadomości obywatelskiej młodzieży i wzmacnianie

wpływu młodych mieszkańców na przestrzeń, w której żyją.

Projekt dał możliwość zdiagnozowania problemów ważnych z punktu widzenia lokalnej społeczności, opowiedzenia o jej problemach, dał młodym ludziom narzędzia do wyrażenia swojego zdania, ze swojej perspektywy. Pomógł budować nową ofertę i płaszczyznę do współdziałania z młodzieżą.

gdzie? Jarocin, Przemysł

kiedy? październik 2016 – październik 2017

partnerzy

Fundacja Evens, Związek Ukraińców w Polsce, Fundacja Ogród Marzeń, Stowarzyszenie Homo Faber

finansowanie

Fundacja Evens

koordynacja

Karolina Śmigiel;

wsparcie merytoryczne: Zuza Sikorska-Borowska, Dorota Borodaj, Marta Białek-Graczyk, zespół: Anna Dąbrowska, Jan Dąbkowski, Katarzyna Wała, Bartek Lis, Marta Stróżycka, Bartek Żmuda, Dagmara Gortych, Sylwia Żółkiewska, Agnieszka Chlebowska

Displaced in Media

- # community of practice
- # praktycy
- # wymiana wiedzy
- # media
- # migracja w Europie
- # tworzenie nowych modeli działania
- # tworzenie narzędzi
- # współpraca międzynarodowa
- # uchodźcy
- # mniejszości narodowe

co? Zbudowanie *community of practice*, społeczności wymieniającej się doświadczeniami oraz wiedzą, które dotyczą tworzenia mediów i tematu migracji/ uchodźstwa i mniejszości narodowych w Europie. W działaniach uczestniczą szeroko rozumiani partnerzy projektu, nie tylko ci, którzy wchodzi w skład dziewięciu organizacji realizujących projekt. Projekt polega na budowaniu wspólnej metodologii i jej testowanie w lokalnych/ narodowych warunkach, wypracowywaniu wspólnej strategii politycznej i edukacyjnej oraz jej prezentowanie na międzynarodowych spotkaniach.

po co? Projekt jest odpowiedzią na brak reprezentacji w mediach tematu kryzysu migracyjnego w Europie z punktu widzenia migrantów i uchodźców. Angażuje w tworzenie mediów i różnych form dziennikarskich przedstawicieli tej coraz liczniejszej w Europie społeczności, oddając jej głos i budując bardziej wielowymiarowy obraz sytuacji. W myśl zasady "nic o nas, bez nas" włącza w dyskurs o migracji i uchodźstwie uczestników tego procesu.

jak? Uczestnicy (także zapraszani członkowie *community of practice* spoza organizacji partnerskich) wymienia się doświadczeniami, szukają wspólnych cech, ale i różnic w lokalnych kontekstach, budują wspólną metodologię i dopasowują ją do lokalnych kontekstów i testują ją. Pozyskują nowych partnerów w celu budowania *community of practice*, włączając nowe grupy uczestników (migrantów i uchodźców) i umożliwiają im dzielenie się ich doświadczeniami, oddając im głos.

W 2017 roku spotkanie *community of practice* odbyło się w Amsterdamie i dotyczyło wypracowywania wspólnej metodologii. Oprócz tego zespół projektu pracował w 2017 roku nad opracowaniem metodologii w formie cookbooka, w którym znalazły się informacje o lokalnych praktykach z różnych narodowych kontekstów.

Największym sukcesem w projekcie jest to, że w praktyce realizujemy hasło „nic o nas bez nas” i że w spotkaniu w Amsterdamie i w wypracowywaniu wspólnej metodologii brali udział dziennikarze, ludzie mediów, twórcy mediów, którzy pochodzili ze społeczności uchodźców, migrantów i mniejszości narodowych.

gdzie? Polska, Holandia, Hiszpania, Chorwacja, Francja, Turcja, Szwecja, Wielka Brytania

kiedy? listopad 2016 – październik 2018

partnerzy European Cultural Foundation (Holandia), ZEMOS98 (Hiszpania), Towarzystwo Inicjatyw Twórczych „ę” (Polska), British Film Institute (Wielka Brytania), MODE Istanbul (Turcja), Les Tetes de l’Art (Francja), Fanzingo (Szwecja), Kurziv (Chorwacja), Here to Support (Holandia)

finansowanie Erasmus+

koordynacja

Karolina Śmigiel; wsparcie merytoryczne: Zuzanna Sikorska-Borowska, Marta Białek-Graczyk

DISPLACED IN MEDIA
CONFERENCE

In the Name of Media: Diversity and Representation of Refugees

Ismail Einashe, *Freelance Journalist*
Eloise King, *Global Executive Producer at VICE*
Dr. Jim McDonnell, *Director of the WACC Board*
Ciaran Price, *Communication and Public Affairs Officer at Migrant Resource*
Salma Zulfiqar, *Artist/Activist*

BFI FUTURE FILM | Erasmus+

Wystawy z dostawą – sztuka do samodzielnego użycia

- # sztuka współczesna
- # kadry kultury
- # wsparcie lokalnych instytucji
- # dostęp do sztuki
- # małe miejscowości
- # przestrzeń publiczna
- # lokalne wyzwania

co? „Wystawy z dostawą – sztuka do samodzielnego użycia” jest prostym narzędziem wykorzystującym reprodukcje wybranych dzieł sztuki współczesnej do działań animacyjnych w lokalnych społecznościach. Wystawa”. To zestaw reprodukcji do samodzielnego druku. Towarzyszą im dodatkowe materiały, ułatwiające zrozumienie prac i scenariusze działań warsztatowych.

po co? W Towarzystwie Inicjatyw Twórczych „e” obserwujemy rzeczywistość i przyglądamy się nowym zjawiskom w kulturze. Szukamy nieszablonowych rozwiązań i pomysłów na działania. Jednym z naszych najważniejszych celów jest projektowanie użytecznych narzędzi, które wspierają kadry kultury.

Wystawy z dostawą” mogą być pierwszym krokiem do kontaktu ze sztuką i skutecznym narzędziem do pracy dla animatorów poszukujących nowych form działania w lokalnych społecznościach.

Autorom pomysłu zależało na pracy w terenie i praktycznym wykorzystaniu zdigitalizowanych zbiorów dzieł sztuki pozostających w domenie publicznej.

jak? Wspólnie ze specjalistami/specjalistkami działającymi w ramach sieci Łatających Animatorów Kultury (LAK) przeprowadziliśmy cztery dwudniowe warsztaty (tzw. „loty”) w czterech niewielkich gminach w Polsce. W roku 2016 odbył się pilotaż, który objął trzy miejscowości. Wnioski i obserwacje z pierwszej, testowej edycji, posłużyły organizatorom do przygotowania nowej, udoskonalonej wersji.

Eksperymentalność podjętej próby polegała między innymi na zmierzeniu się z jednej strony ze stereotypem o elitarności zainteresowania sztuką (posiadania szczególnych kompetencji do jej zdekodowania), a z drugiej z powszechnym przekonaniem o „niedostępności” i sztuki współczesnej.

Sukcesem projektu jest rozwój kreatywności i nowych kompetencji oraz umożliwienie autentycznego kontaktu z polską sztuką zróżnicowanym grupom odbiorców z małych ośrodków, a także dotarcie ze sztuką współczesną w rejony, w których brakuje instytucji pokazujących ten rodzaj sztuki.

kiedy?

czerwiec–listopad 2017

partnerzy

Centrum Cyfrowe,
Zachęta – Narodowa Galeria Sztuki

finansowanie

Narodowe Centrum Kultury w ramach Programu Kultura – Interwencje 2017. Kwota: 31 000

koordynacja

Zuza Sikorska-Borowska

Towarzystwo Inicjatyw Twórczych „e”

ul. Mokotowska 55 m. 50
00-542 Warszawa

godziny otwarcia biura: 10:00 - 17:00, pon. - pt.

tel: (22) 22 43 490 (22) 22 43 592, (22) 396 55 16, (22) 396 55 19

fax: (22) 627 46 41

e-mail: biuro@e.org.pl

NIP: 529-16-47-110

REGON: 017475000

towarzystwo
inicjatyw
twórczych

Pomóż nam zmieniać świat na trochę lepszy!

Przekaż 1% Twojego podatku.

Wpisz nasz numer KRS **0000084092**
do swojego PITu.

Przekaż **darowiznę** na nasze konto:
Towarzystwo Inicjatyw Twórczych „e”
27144011010000000014751077